

Prof. Tims Šrams, Eksegēze 1.Kor.14:26-40

26. Ko tad darīt, brāļi? Ikreiz, kad jūs sanākat un katram ir vai nu kāda dziesma, vai mācība, vai atklāsmes, vai runāšana mēlēs, vai tulkojums, viss lai notiek draudzēs celšanai.

27. Ja arī kādi grib runāt mēlēs, lai runā divi vai, lielākais, trīs un pēc kārtas un viens lai tulko.

28. Bet, ja draudzē nav tulka, lai tie klusē – lai runā sev un Dievam.

29. Bet tie, kas pravieto, lai runā divi vai trīs, un citi lai apspriež.

30. Bet, ja kādam, kas tur sēd, nāktu atklāsmes, tad iepriekšējais lai apklust.

31. Jo jūs taču spējat pravietot viens aiz otra, lai visi varētu mācīties un saņemt uzmundrinājumu.

32. Praviēšu gari praviēšus klausu.

33. Jo Dievs nav nekārtības, bet miera Dievs. Kā tas parasts visās svēto draudzēs.

34. Sievas lai draudzē klusē, jo viņām nav ļauts runāt, bet lai viņas paliek bauslības noteiktajā paklausībā.

35. Bet, ja viņas grib ko mācīties, lai izjautā mājās savus vīrus, jo sievai ir apkaunojoši runāt draudzē.

36. Vai tad Dieva vārds no jums būtu nācis? Vai arī pie jums vien tas būtu nokļuvis?

37. Ja kāds domā, ka viņš ir pravietis vai apveltīts ar Gara dāvanām, lai atzīst to, ko es jums rakstu, jo tā ir Kunga pavēle.

38. Bet, ja kāds to neatzīst, viņš pats paliek neatzīts.

39. Tad nu, brāļi, tiecieties pravietot un neliedziet runāt mēlēs.

40. Tomēr viss lai notiek piedienīgi un kārtīgi.

Prof. Tima Šrama lekcijā „Eksegēze par bibliiskiem tekstiem, kurus tradicionāli izmanto, lai apkarotu sieviešu ordināciju” Profesors raksta: „14.nodaļa Pāvila 1.vēstulē Korintiešiem satur svarīgu informāciju par dievkalpojuma veids, kā to svinēja Korintā ap A.D. 55.gadu un līdzīgi citās nejūdu kristiešu kopienās. Dievkalpojums sastāvēja no vārda, lūgšanas un dziesmām. Dievgalds netiek minēts šajā tekstā; par to runā 11.nodaļas otrajā daļā.”

Pat, ja 1.Kor.14:26-40 neatrodam precīzu dievkalpojuma kārtības skici, paturot prātā Pāvila konfliktu ar runāšanu mēlēs, svarīgi dievkalpojuma elementi tomēr ir pateikti. Tie ir: (1) dažādi veidi, kā sludināt Vārdu, lielāko tiesa pravietošana; (2) runāšana mēlēs plus interpretācija; (3) dziesmas un lūgšana.

Pravietojums – tas ir tas, ko sievietes dara, kā mēs dzirdējam 11.nod., – atbilst savā agrākā funkcijā tam, ko mēs saprotam kā sludināšanu. Tādēļ pravieši – gan sievietes, gan vīrieši – saista Vārdu ar ļoti specifiskiem jautājumiem tagadnē. Viņi sludina Dieva gribu un cilvēku pienākums šeit un tagad; viņi runā uz cilvēkiem “lai viņus celtu, mudinātu un mierinātu” (14: 3). Viņu vārdus neraksturo kā ekstāzi, kā tas ir ar runāšana mēlēs, bet ar skaidru saprātu un izpratni. Pāvilam pravietošanas dāvana stāvēja visaugstākā rangā starp “žēlastības dāvanām”. Atkal, atcerēsimies pravietojošās sievietes 11.nodaļā!

Sākot ar 26.pantu Pāvils dod padomus, kā vadīt dievkalpojumu kārtīgi. 34. un 35. pants nav no Pāvila; pēc vairāku pētnieku uzskatiem, tie ir sekundāra vārdu iestarpināšana. Šis ir arī mans ieskats. Noteikums klusēt nav paulinisks. Pāvils to nevarēja teikt. Atcerēsimies 1.Kor. 11.nod. 5.pantu, kur ir pavisam cita valoda. (Un ikviena sieva, kas ar neapsegto galvu lūdz vai pravieto ...) Ja Pāvils zināja noteikuma par klusēšanu un gribēja skubināt to ievērošanu, tad viņš būtu atturējies rakstīt Vēstules 11.nodaļu. Šī pretrunība

starp 11. nodaļu un 14.nodaļu ir visstiprākais arguments, lai pieņemtu, ka šeit ir post-pauliniska vārdu iestarpināšana jeb interpolācija. Ir vēl daži citi argumenti, kas tiek citēti.

a. Rezultāti no teksta kritikas: Noteikums klusēt ir sastopams dažādās vietās agrīnajos manuskriptos. Vairākos manuskriptos 34. un sekojošie panti parādās pēc 40.pantam. Pāvila vēstulēs nav līdzīga gadījuma. Vienīgais loģiskais izskaidrojums ir, ka tad, ka šis teksts tika kopēts, pārrakstītājs – droši vien sieviešu nīdējs – šo noteikumu ierakstīja teksta malā, viņš taisīja piezīmi malā, it kā. Kad atkal pārrakstīja, tad šo "piezīmi" ielika vairākās vietās. Vienā gadījumā to lika 14.nodaļas beigās, vēlāk pēc 33.panta. varbūt sakarā ar vārdu hypotassestai /būt apakšā 32.pantā.

b. Teksta konsekvence (literārā kritika). Oriģinālā grieķu valodā frāze "visās draudzēs" vai "draudzēs" parādās 33.pantā un arī 34.pantā, kas ir ļoti dīvaina atkārtotāšanās. (33.p. beigās vēl pieder pie Pāvila oriģinālā teksta un atsaucas uz 33.p.sākumu; ir arī līdzīgi aizrādījumi uz citām kopienām citu ilustrāciju beigās – piem., 4:17, 7: 17, 11: 16). Ja mēs izņemam 34. un 35.pantu no konteksta, tad mums rodas gluda pāreja no 33.panta uz 36.pantu. Pāvils nekur citur nelieto frāzi "bauslības noteiktajā paklausībā". Kad Pāvils atsaucas uz Rakstiem, viņš lieto vārdu graphai, t.i., Raksti, nevis nomos, t.i., bauslība. Un kas ir vēl svarīgāks: Ja mēs apsveram argumentācijas kontekstu, ko mēs redzam 14.nodaļā – tas ir, kā rīkoties ar žēlastības dāvanām un ar pravietošanu – tad šāds fundamentāls ieskats par sievietēm, ka tām jāklusē draudzēs, ir pilnīgi nevietā.

"Šī daļa sajauc kontekstu; tā pārtrauc pravietošanas tēmu un bojā domas plūsmu. Savā saturā tā ir pretrunā ar 11.nod.2.pantu un tālāk, kur sieviešu aktīvā dalība draudzē ir pats par sevi saprotams. Bez tam, tur ir gan valodas, gan domas dīvainības. Un beidzot, 36.pants nesavienojas ar 35.pantu, bet ar 33.pantu. Šī daļa ir tādēļ jāuzskata par interpolāciju. Šis noteikums atspoguļo vēlākas baznīcas vadītāju apvienošanās, apmēram uz Pastorālo vēstuļu līmeņa; tas atsaucas uz vispārējiem sabiedriskiem paradumiem. Tiem, kas aizstāv, ka teksts ir oriģināls, ir spiesti ņerties pēc palīdzības pie dažādiem iztulkojumiem. Viens komentārs apgalvo, ka abos tekstos (11. un 14.nodaļa) tas pats pamatnoteikums "principā" eksistē. Nu, mēs gribam zināt, kā tas ir un kurš noteikums. Cits saka: "Akla paklausība ... nav sagaidīta no sievietēm". Bet absolūta klusēšana ir. Citi raizējas arī par neprecētām sievietēm; tās var griezties doktrīnas jautājumos pie precētām sievietēm, kuras griežas pēc informācijas pie saviem vīriem, kuri var griezties pie baznīcas." (H. Conzelmann, 1.Vēstule korintiešiem, 246.lpp.)

Ir vēl viens aspekts šajā tekstā 14.nodaļā. Te kā citur Pāvils uzrunā "brāļus" (skat. 26. un 39.p.), bet tam ir inklūsīva daba; viņš domā arī "māsas", jo viņam rūp visa draudze. Skat. piem. 31.p. "Jūs visi varat pravietot". Senais apsolījums tagad tiek piepildīts. Kā bija teikts 4.Mozus grāmatā 11.nodaļā 23-29 un Joēla grāmatā 3: 1-2 – "Un tad notiks, ka Es izliešu savu Garu pār visu miesu un radību un jūsu dēli un meitas pasludinās nākamās lietas, jūsu vecajie redzēs atklāsmes sapņos, bet jaunie redzēs parādības.. Arī pār kalpiem un kalponēm Es izliešu tajās pašās dienās Savu Garu."

"Mīļie brāļi", nevis "Mīļie brāļi un māsas"? Androcentriskā valoda bija ļoti parasta Pāvila pasaulē. Šāda veida valoda sievietes rada neredzamas, lai tās ir vai arī nav iekļautas frazeoloģijā, kas attiecas uz vīriešiem. Šajā gadījumā un daudz citos gadījumos, runājot par Pāvilu, tas ir skaidrs, ka šeit ir runa arī par sievietēm. Pāvils bieži citos gadījumos tieši piemin sievietes.

Eksegēzes vēsturē ne tikai tie teksti, kas piederēja Jēzus tradīcijai, bet arī Pāvila vēstulēs tika sašaurināti androcentriskā veidā. Androcentriskā eksegēze vienkārši no sievietes iztaisīja vīrieti – šeit ir runa par Jūniju, kas bija "slavena starp apustuļiem" (Rom. 16: 7).

Feministu teoloģija šo lietu ir atklājusi un, cerams, izdzēsīs uz visiem laikiem šo interpretāciju.

Tas ir tiešām savādi. Neviens neapšaubā, ka starp grēciniekiem, nabagiem un slimajiem, pie kuriem Jēzus izjuta, ka viņam ir misija, bija gan vīrieši, gan sievietes, lai gan gramatiski visi bija vīrieši. Bet ir karsta kontroversija par to, vai starp mācekļiem bija arī sievietes, vai mēs varam saredzēt pārus vai sievietes draudzenes starp tiem saucamiem "pļāvējiem", kurus Jēzus izsūtīja pa diviem, vai starp tiem saucamiem ceļojošiem harismātiskiem bija arī sievietes.=?

Un vēl viens beidzamais novērojums. Pēdēja laikā pētnieki ir atkal interpretējuši 1.Kor. 14: 34-35, kā patiesi pauliniskiem. Ne tikai konservatīvi vīrieši tā domā; jūs to redzēsiet arī feministu rakstos. Elisabete Šuslere Fiorenza, piemēram, pieņem, ka noteikums par klusēšanu tiešām nāk no Pāvila laikmeta, bet domā, ka tas attiecas uz precētām sievietēm. "Grūtība ir atrisināta, ja mēs atzīstam, ka šī pavēle neattiecas uz visām sievietēm, bet tikai uz kristiešu sievietēm, jo 1.Kor. 7 skaidri norāda, ka ne visas sievietes draudzē bija precētas, vai tām nebija kristiešu vīri. Tās tad nevarēja vaicāt saviem vīriem." (Memory, 230f.) Viņa argumentē, ka palikt neprecēta/būt vienai, būtu svētāki nekā, ja būtu apprecēta. Bet tas ir pilnīgi nepauliniski, jo pēc Pāvila domām, laulības ir tik pat liela harisma kā nevainība!

Citām feministēm it kā patīk labāk Pāvils savā „sieviešu nīdēja” lomā. Tās interpretē paulinisku rakstniecības noliegšanu, attiecībā uz 34. un 35.pantu, kā nepiemērota apustuļa aizstāvība (apoloģētika). (Skat. Schrage, 1.Kori III, 481.lpp.)